

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martyrologium Ecclesiæ Germanicæ Pervetustum

Beck, Matthias Friedrich

Augustæ Vindel., 1687

III. De Ætate seu Antiquitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38424

Calendarum dies intactos reliquit, simili modo in nostro etiam Martyrologio complures dies vacui sunt, de quibus suo dicemus loco. Et sane, si conferamus Martyrologium Bedæ purum apud Bollandum cum nostro, ut plurimum dies intactos utrobique convenire deprehendes. Sed absque omni dubio plures, quam memorati, qui præ cæteris celebres inprimis fuere, Martyrologi extiterunt, & fortassis cujusvis Ecclesiæ, sicuti diversa Martyrologia, ita quoque Auctores diversi fuerunt; Hinc Florentinius editi Martyrologii Auctorem vel auctores Fontanellensis Cœnobii Monachum seu Monachos, & Antissiodorensis Ecclesiæ Clericum vel Clericos fecit. Ut concludamus tandem caput, colligimus, auctorem hujus quoque Martyrologii seu Presbyterum seu Monachum fuisse, certum enim definiri non potest, eumque Seculo Christiano VII. viventem, innominatum tamen.

CAP. III.

DE

ÆTATE SEU ANTIQVITATE.

§. I.

Quemadmodum verò ratione Auctoris, ita etiam Ætatis seu Antiquitatis respectu nihil certi definire possumus; pervetustum quoddam Martyrologium esse, complura suadent Argumenta, quorum Primum ipsa, si inspicatur, Membrana est, à tempore, quod est edax rerum, hinc inde exesa.

§. 2. Alterum Antiquitatis argumentum est, quod Martyrologii hujus principium, non à Calendis Januarii fiat, ut hodie solet, sed vetustiori ritu à XXV. die Decembris, Nativitati Dominicæ sacrò. Exinde Anglos olim Annum exorditos esse, superiori

periori capite II. §. 8. ex Beda audivimus. Cui nunc addo recentiores Scriptores, Josephum Scaligerum, qui lib. 2. de Emendat. temporum, *Rubr. de Cyclo lunari Veterum Saxonum*, fol. mihi III. tradit: *hoc illi, Veteres Saxones atque Danti, facientes, Principium Anni Civile, semper à XXV. Decembris capiebant, idque à nocte, quæ sequitur XXIV. in qua antiquitus Christiani hodieque per vigilia natalitia faciebant, eam noctem Modronect (die Nacht Mutter) quasi illa esset Parens & Princeps omnium reliquarum noctium, utpotè à qua Anni civilis caput sumeretur.* Conferatur Olaus Wormius, libro I. Fastorum Danicorum, cap. 12. Adonis quoque Martyrologium inde auspicatur, de quo Rosweyds in Præfat. ad Lectorem: *Quod hic, scribit, in Martyrologio Adonis initium sumitur, non à Calendis Januarii, ut hactenus editum, sed à Vigilia Nativitatis Dominica, scias, hoc ex Romana Ecclesie ritu factum, quæ anni Epocham olim habuit Nativitatem Christi, & à Vesperis Vigiliæ ipsius Nativitatis annum auspicabatur. Constanter ita exhibebant tria MS. exemplaria, quibus usus sum, vide & Cl. V. Pauli Petavii Syntagma de Epocha Annorum.* Ipsum tamen huic Adonis præfixum Martyrologium Rosweydi, recentiori ritu à Calendis Januarii orditur, quo nomine Florentinius suum Martyrologium, tanquam antiquius, ei præfert: *Rosweydi Martyrologium*, scribit is Admon. IV. fol. 20. *recentiori ritu, quàm nostrum, à Calendis Januarii annum orditur, quod evulgator ipse fatetur in Annotationibus ad Adonem, nosque ad eandem diem comprobavimus.* Ab VIII. Calend. Januarii Gellonenſe etiam Martyrologium, Tomo XIII. Spicilegii ab Acherio insertum, exorditur.

§. 3. Tertium argumentum pro Antiquitate Martyrologii hujus ab ipsis Martyribus, Confessoribus, aliisque Sanctis sumitur, qui in Martyrologio hoc memorantur, antiqui omnes, neque occurrit, qui non jam ante octingentos ad minimum annos vixerit.

§. 4. Quartum argumentum Antiquitatis est Simplicitas.
Baro-

Baronius in Martyrologio Gregoriano, in Præcapit. dicendorum, cap. 8. *Hoc ipsum, scribit, simplex absque alio additamento Romanum Martyrologium, idemque perbreve, in quo tamen nomina, locus ac dies Passionis positi haberentur, est illud ipsum, cujus meminit Ado.* Et paulò post pergit: *Egrègiam certe, ac Viris Eruditis dignam optatamque navasset operam Mosander, si ejusmodi illustre Vetustatis Monumentum, &c. edidisset.* Ecce verò hoc, quod damus, Martyrologium, solos dies natales atque nomina Martyrum exhibet, perbreve, & Gregoriano simplicius est, quo verò unum quodque est simplicius, eo etiam Antiquius esse merito censetur.

§. 5. Quintò Martyrologii hujus Antiquitas ex eo etiam comprobatur, quod complures Calendarum dies cavi sint atque vacantes. Verisimile enim est, olim non tam plenum, atque hodie est, Martyrologium fuisse, sed crescente Sanctorum numero, Martyrologio quoque augmenta accrevisse, quemadmodum de Bedæ Martyrologio referunt Usuardus, eum complures Calendarum dies intactos reliquisse, atque Ado; *Venerabilis Flori studio in labore Domini Bedæ nonnihil accrevisse.* Cui verò deinceps subsequitis ætatibus subinde plura accessisse augmenta, credibile omninò est. Cum igitur in nostro, perinde atque in Bedæ, Martyrologio complures (CLI numero) Calendarum dies intacti sint relictæ, quis non vetustatem ejus agnosceret & veneraretur! Sed & illi dies, qui non vacant, non tamen nisi singulos, binos, ternos vel quaternos Sanctos, nominibus suis expressos, exhibent, quod & ipsum vetustatem prodit: Posteriora enim Martyrologia multo plures Sanctos recensent, quemadmodum ex collatione nostri cum illis manifestum fiet. Apud Durandum lib. VII. cap. I. pag. 429. *Eusebius refert, quod quolibet anni die plus quam 5000. Sanctorum festa concurrant, excepto die Calend. Jan. quo intendebant Gentiles, epulus & solennitatibus, non ad martyrizandum Sanctos, vacantes.* Conf. cap. IX.

D

§. 6. Quin

§. 6. Quin & Necrologium, utur à posteriori manu ad-
jectum, antiquitatem præ se ferre videtur, cum quod in eo te-
nuia admodum munuscula Ecclesiæ legata esse inveniuntur, pri-
scis temporibus, quibus res Ecclesiæ haut ampla fuit, perquam
convenientia, tum quod id verbis illius ævi atque mediæ La-
tinitatis sit descriptum, & quæ alia sunt, quæ coarguunt vetu-
statem.

§. 7. Atqui Florentinius, in opere sæpius laudato, admon.
IV. fol. 20. Martyrologio Rosweydiano assertam & deprædica-
tam vetustatem ex ea ratione abjudicat, quod illud ad diem 21.
Jan. Fabianum (quem Ado Episcopum vocat) recentiori ritu Papam
cat, hoc, colligit, *non obscure videtur arguere Kalendarii auctorem
post Gregorium VII. aduixisse, quod Anno Christi 1073. Pontifex il-
le statuerit, nomen Papa, aliis hætenus Episcopis & clarioribus Presby-
teris commune, proprium deinceps & singulare Romani Pontificis co-
gnomentum esse debere; idem & nostri Martyrologii Antiquitati
obstare possit! frequenter enim in eo Romanus Pontifex Papa vo-
catur, sed tamen aliquoties Episcopus quoque audit, vide 30. Maji,
6. Augusti, 7. Octob. & 23. Novemb. unde ex hoc ipso inferas
licet, nostrum Martyrologium ante seculum XI. scriptum fuisse,
cum illo & sequentibus seculis, ex constitutione Gregoriana, Ponti-
fex Romanus Papa solummodo fuerit dicendus.*

§. 8. Instat verò jam Andreas Saussayus apud Florentinium
admon. IX. *Confessoris* titulum posteriora D. Hieronymo Secula
sapere, & *Depositionis* vocem posterioribus demum seculis, his, qui
extra persecutionum procellam in pace quieverunt, aptari, propter
quæ Saussayus Rosweydianum Martyrologium convellit, & novi-
tatis arguit; quæ verò & Nostri Martyrologii antiquitatem solli-
citare videntur, quippe in quo nomen Confessoris aliquoties, &
Depositionis quoque vocabulum, non tamen nisi semel, occurrit.
Sed durus exactor Saussayus est, Judice Florentinio, propter ha-
rum vocum usum Martyrologium exagitan, quæ tamen antiqui-
tus

tus etiam usurparasse reperiuntur, ut ibidem Florentinius probat. Beletus quoque, Bonifacii IV. & Phocæ Imperatoris Constantinopolitani ætate, nondum facta esse festa Confessoribus scribit, cap. 127. Ration. divin. offic. Sed hanc sententiam refellunt sermones SS. Patrum, Ambrosii, Augustini atque Petri Chrysologi, de Confessore dicti. Neque vero nos Antiquitatem hujus Martyrologii ad ævum usque Hieronymianum referimus.

§. 9. Quo igitur tempore, ut certum saltem seculum definiamus, conditum hoc Martyrologium esse dicemus? In fine Martyrologii, nisi valde fallor, illud quidem significatur his verbis: *Omne tempus præsentis Seculi Ulti - - VII. non excedens evolvitur.* Verba nonnihil sunt obscura, quorum verò, si quid rectè judico, hic est census: *Omne tempus præsentis Seculi ultimi evolvitur*, id est: Omnes SS. Martyrum dies natales, qui quidem in præsentem usque diem constituti sunt, annotantur cum diebus Festis; *Septimum*, subintellige ex præcedenti, *Seculum non excedens*, q. d. omne tempus hic evolvitur, quod quidem præsens seculum VII. non excedit, ut, si qui sunt Martyres, Confessores, Virgines, VIII. IX. X. & reliquis seculis futuri, quorum tamen natales dies hic non evolvantur seu memorentur, nemo miretur. Unde Æquinoctium Vernalis, ad XVI. Cal. April. in eo annotatur, quod Seculo VI. convenit, vid. cap. V. §. 6. Quæ cum ita sint, Venerandæ sanè Vetustatis hoc Monumentum est, quippe Seculo Christiano VII. ante mille annos, & ante ipsius Bedæ Martyrologium, conditum, Gregoriano ferè Coævum, cum quo certè de Simplicitate certat non solum, sed & palmam præripit! quæ etiam causa fuit illud publicandi, utpote omnium, quæ hætenus edita sunt, ut simplicissimum, ita etiam antiquissimum.

§. 10. Ne verò quid gloriosius (quod in aliis culpamus) vel præcipitanter dixisse videamur, admonendus Lector es, recense-ri hic nonnulla, quæ VII. Seculum excedant, hujusmodi est verbi gratia: quod die IV. Id. Martii *Sancti Gregorii Papæ* mentio fiat.

At quo anno, differit Florentinius loc. cit. admon. VII. fol. 34. D. Gregorius Venerationem Sancti coeperit habere, ut in Martyrologio poneretur, non ita facile decerni posse existimarem. Statim post mortem D. Gregorium apud omnem populum pro Sancto habitum non fuisse, docere potest invidorum conatus incendendi ejus libros &c. Ritu quidem Sanctorum, paulo post pergit, super positâ arâ veneratum non nisi sub Gregorio IV. id est, Anno Christi 827. apparet. Tunc enim sacrum ejus corpus cum indumentis ex sepulchro incorruptum in Ecclesiam S. Petri translatum esse, & ejus anniversariam solennitatem cum pernoctatione celebratam, testatur ipse Joan. Diaconus; paucis tamen interjectis, Ante annum Octingentesimum tradit, D. Gregorium sacris tabulis additum suadet decretum Concilii Chlovesbodiensis Anno 747. Can. 17. ubi precipitur Natalitia PP. Gregorii celebrari. In Notis ad d. IV. Id. Martii, fol. 377. colligit, illum esse ante annum 747. in Sanctorum numerum relatum, cum Codex Epternacensis seu Antwerpiensis, qui tempore S. Willibrordi exaratus esse dicitur, ejus Natalem quoque commemoret. Meminit quoque nostra Membrana Oulix, Eucharii, Willibrordi, Bonifacii, Osmari, atque Walburgæ, qui verò omnes VIII. Seculo inter vivos esse desierunt. Deinde Cal. Novembr. Festa omnium Sanctorum memorantur, quorum institutio in Seculum IX. incidit, de quo audire lubet Polydorum Vergilium, lib. VI. de invent. rerum, cap. 8. Is enim, Bonifacius IV. Pantheon, Vetustum M. Agrippæ opus, D. Mariæ Virgini, atq; Divis omnibus, Phoca Imperatoris permissu, ad IV. Id. Maji, sacravit, & Gregorius IV. fertur auctor fuisse, ut id Sacrum Calendis Novembris celebraretur. Magdeburgenses Cent. IX. cap. VI. fol. 259. Omnium Sanctorum Festum, referunt, in Gallia & Germania à Ludovico imperatur celebrari Calendis Novembris, Anno Domini 835. Sigebertus, cum hæcenus per annos 220. III. Id. Maji fuisset observatum, Martinus in Vita Gregorii IV. Item XV. Cal. Aug. Leonis IV. qui Anno 855. vixit, & VI. Non. Julii S. Vodelrici Confessoris meminit, is est Huldricus, vel ut vulgo vocatur, Udalricus, Ecclesiæ nostræ

Augu-

Augustanæ Episcopus, qui secundum Æneam Sylvium & Appendicem Hist. Lomb. legendâ 196. Seculo IX. sed juxta alios X. Seculo vixit, & per Johannem Romanum Pontificem in Divorum consortio locum accepit Ann. 992. ut in Historia Bambergensi annotatur, Magdeb. Cent. X. cap. VI fol. 331. & quæ sunt loca alia, quæ Martyrologium hoc recentioris esse ævi convincunt.

§. II. Ecquid verò ad hæc, quæ Martyrologium hoc recentioris esse ævi coarguunt, loca est reponendum? Num dicemus de nostro, quod Bollandus in Præfat. ad Abbatem Latensem cap. IV. §. 4. fol. 46. de S. Willibrordi Epternacensi, & Florentinius de edito abs se vetustiori Ecclesiæ Occid. Martyrologio asserunt, multa postea adjecta passim fuisse? Sed obstat, quod eodē prorsus Characterē Martyrologiū, dico Martyrologium, Necrologiū enim aliā atque diversa manu est exaratum, de quo suo loco totum sit conscriptum! Quod hac in re sentio, illud est: Autographum, ex quo, non tamen inmediate, Nostrium est desumptum Apographum, Seculo VII. exaratum fuisse, nam de hoc dubitare veretur nostræ membranæ clausulâ superius citatâ; ex altero vero exemplo, quod per bina vel trina etiam secula à diversis est interpolatum atque auctum, nostrum esse descriptum Codicem: ut ita Primus Martyrologii hujus Auctor VII. Librarius verò membranæ nostræ Decimo Seculo vixisse videatur.

CAP. IV.

DE

POSSESSORE.

§. I.

Cui vero Martyrologium hoc descriptum olim atque usurpatum est Ecclesiæ? Nam proprium atque peculiare fuisse certæ cuidam Ecclesiæ, non finit nos dubitare ad-

D 3

jectum,